

Izhaja vsak četrtek.
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
pol leta . 1 fl. 50 k.
1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
pol leta . 1 fl. 30 k.
1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 19.

V Mariboru 12. maja 1870.

Tečaj IV.

Shod štajarskih rodoljubov v Žavcu.

Našim častitim bralcem je že znano, da so se naši štajarski rodoljubi sošli dne 24. aprila v Žavcu, da bi se pogovorili zastran pričakajočih se volitev v državni in deželni zbor in zastran marsikterih v našo politiko spadajočih stvari. V kratkem smo sicer že ta shod omenili, danes vendar prinesemo natanko vse točke, ki so se pri imenovanem shodu v korist našega dragega naroda sklenole.

Pri imenovanem shodu se je namreč sklenolo: 1. za vsak volilni okraj se voli volilen odbor, 2. za ves slovenski Štajar se voli centralni odbor, 3. centralni in krajni odbori stopijo med seboj v dogovore glede prihodnjih kandidatov, ktere potem naznani centralni odbor, 4. sedež centralnega odbora je v Mariboru, 5. centralni volilni odbor šteje 11 udov, izmed kterih naj bode v vsakem volilnem okraju po eden, ostali pa v Mariboru, 6. dr. Vošnjak se pooblašča, naj prosi dr. Bleiweisa, da skliče v Ljubljano shod vseh slovenskih zastopnikov in voditeljev, 7. program o „erbhuldigung“ ni vreden resnega premišljevanja, 8. zastopniki slovenski naj skušajo v zvezo stopiti s česko opozicijo, 9. ne more se reči, da bi bili Slovenci zastopani v ministerskem shodu avstrijskih voditeljev, ako se ne povabijo tudi zastopniki Štajarcev, zbor želi, da bi se povabila poslanca g. M. Herman in dr. Vošnjak.

Pri tej priložnosti so vsi zbrani rodoljubi tudi sklenoli in taki po telegrafu poslali pozdrav našemu neutrudno delajočemu poslancu g. M. Hermanu, ki se glasi: V Žavcu zbrani slovenski rodoljubi kličejo svojemu neustrašljivemu zastopniku tisočkrat Slava in Živel. Slovenci zedinjeni Slovani združeni Tebi večno ostanejo hvaležni. Tvoj in naš program je enakopravnost tudi Slovencev: zedinjena Slovenija!

Preziranje Slovencev ali raztrganje Štirske.

Pod tim naslovjem je prinesel „Slov. Narod“ v svojem 52 listu let. tečaja, ta prav zanimiv sestavek, ktereга tudi našim častitim bralcem tako priobčimo, glasi se namreč: „Kakor znano napravijo letos v Gradcu veliko obrtnijsko razstavo. Dotični odbor po vseh nemških časnikih razglašča svoja vabila, načrte, programe itd.; v nošenem slovenskem pa nismo še kaj brali o razstavi. Ker vemo, kako bodo potem Nemci v Gradcu sestavljali svoje statistične date in naglašali, kako slabo je bil slovensko-štirski del na razstavi zastopan, kako je torej tudi zaostal v obrtniji, poljedelstvu itd. za časom, moramo že zdaj tu konstatirati, da dotični odbor s Kaiserfeldom na čelu ni nič storil, da bi se Slovenci udeležili. Toraj nas gosp. Kaiserfeld ali nalašč prezira in škoduje, potem se moramo ločiti Slovenci od Nemcev; ali pa je nas g. Kaiserfeld že sam v duhu razložil, potem pa to ločitev z veseljem podpisemo in od njegove poštenosti pričakujemo, da to ločitev tudi v deželnem zboru sam dejansko tirja, ali da vsaj podpira tirjatve slovenskih poslancev.“

Zedinjena Slovenija.

Dr. Toman se je preteklo soboto vrnil iz Dunaja nazaj v Ljubljano. Pravijo, da se je tam posvetoval z ministri in česko-moravskimi zaupniki možmi. Morebiti je s tem v zvezi,

da prinaša „Zukunft“ neko s smešno ošabnimi opombami omešano razlaganje o slovenski slogi. Negledé na te vredniške opombe ima stvar blizo sledeče jedro: „Na Goriškem so vsi Slovenci prepričani o potrebi zedinjene Slovenije. Ravno tako se Kranjski „stari“ samo iz optunskih razlogov niso hoteli pridružiti „mlajšim“, s kterimi so gledé „Slovenije“ in merito že davno enih in istih misli. Razložki so torej samo zunajni, formalni in kader pride pravi čas, ni se bati, da ne bi se vsi združili k skupnemu delovanju. In ta čas je zdaj prišel, morebiti še prezgodaj, kajti še niso Slovenci sporazumljeni o tem, kako jim je postopati. List h koncu svetuje, da se mora določiti natančen način postopanja za vsako posebno slovensko „krónovino“, in da se imajo potem vse moči zediniti v dosego skupnega namena.“ — Kar se tu svetuje ni nič novega, novo je samo v prostorih lista, ki bi se zadnje čase rad vedel kot organ „Staroslovencev“.

Smešno in žalostno.

I.

Komaj je leto preteklo, kar se je nova šolska postava potrdila in nova šolska predstojništva vsake baže se še prav za prav niso določno sestavila, in že imamo toliko minister-skih, namestniških, „bezirkshauptmanovih“ itd. zaukazov, da pamenet človek ne vé, po kterem bi se ravnal. Pa med vsemi se mi je najbolj dopadel dopis od 27. aprila, št. 96, v kterem se je krajnim šolskim zastopništvom naznanilo, da za naprej na koncu šolskega leta ne bodo več skušnje, ampak mesto njih se napravijo primerne veselice, ktere bi starše spodbujale, da otroke v šolo pošiljajo. Ko sem to bral, sem se smejal, kadar sem pa reč nekoliko bolj premislil, sem zdihihnil: „O uboga naša mladina, kam že te spravijo!“ Škoda da v omenjenem dopisu veselice, ktere bi se naj osnovala, niso naštele, radoveden sem — akoravno radovednost ni lepa čednost — kako si „novouerarski šolski modrijani“ to mislijo. Mislim, da so to opustili, ker sami ne vejo, kaj bi začeli, ako bi se jim naročilo, da naj veselico osnujejo. Hočem jim nekoliko pomagati in svetujem, kakor nek tirolski list, naj 14letni fanti s 14letnimi dekletami — ker tako dolgo morajo otroci zdaj v šolo hoditi — v kteri krčmi v pričo staršev plešejo, drugim pa se naj na deželne stroške male igrače nakupijo, kaki leseni konjički, punčice itd., da se ž njimi na kakem travniku igrajo; se ve da pri tem ste še gospodi pozabili zaukazati, naj se otroci zanaprej vsak teden znabiti mesto katekizma, dve ali tri ure plesati, igrati, itd. učijo. O modrost novoerarskih šolskih možev! Tako hočete vse odpraviti, kar bi zbujalo otroke k učenju, učitelje pa k marljivosti? Lansko leto je bilo prepovedano marljivi-m otrokom darila dajati, med tem, ko stari veliki gospodi po križcih zdihujejo in kadar ga dobijo, so bolj veseli, ka-kor Abrahamov sin, ako mu zlat pokažeš, letos pa neha skušnja, na ktero so se otroci prav marljivo pripravljali, da so takrat staršem in drugim pričujočim pokazali, koliko so se naučili in pohvala, ktero so zaslišali, je bila zadosti, da so prihodnje leto z novo marljivostjo začeli. Zdaj tega ni več, otroci znajo leto in dan lenobo pasti. Starši nasproti, kteri za otroke šolnino plačujete, znate zdaj gledati, kako dobro znajo vaši sinki in hčerke igrati, burke vganjati, ple-sati itd. Strašen napredek!

Veselite se pa učitelji, kteri zdaj niste več nobenemu

človeku odgovorni, ali učite ali spite nekatere ure v šoli. Le nekoliko učite otroke igrati, burke uganjati, prikupicovati, plesati in dobili bote velikansko pohvalo od „novoernih“ šolskih oglednikov. Da pa zamorete svojo nalogo dobro spolniti, tirjajte, naj vam krajno šolsko svetovalstvo nakupi potrebnih reči, post. take „mandelce“, kateri, ako ga za nit potegneš, vse štiri razpne, žabice, ktere umetno skačejo, lesene konjičke, sabljice, papirnate čake itd. za fante, zibelke, potem lesene otročke, kateri ako stisneš, se zadere, punčice, ktere naj oblačijo itd. za dekleta, in to jim potem kažete v šoli, umetnost v tem naj kažejo otroci svojim starišem. — Hajd! to bo veselje, kadar starši vse vidijo, pošljejo hitro mesto enega deset otrok v šolo, akoravno jih nimajo.

Znabiti mislite vse popraviti s tako imenovanimi okrajnimi šolskimi ogledniki? Pustim veljati, pa, hvala Bogu, šolsko leto bo skoro preteklo, in veliko krajev še ni tako srečno bilo, milostljivo obličje okrajnega šolskega oglednika videti. Morebiti je že umrl, pred ko je še prav živel. Ako se izgovarjate, da ste postavili v vsak kraj enega krajnega šolskega oglednika, je to resnica, pa ne zadostuje. Zakaj nekteri ljudje nimajo časa po šolah hoditi, druge pa ste nam — govorim o Slovencih — take imenovali — vsaj si jih sami voliti ne smemo — da moramo reči: Bog se usmili čez šolo, ktera ima take nadzornike. Ako se bo še pri nas dolgo vse tako mešalo in motalo, pojdimo in postavimo zid okoli „Cislajtanije“ — Avstrijo je oče Beust porušil — brez oken, da nihče več ne bo vedel, kako se prigodi.

Okrajnim komisijam za novo cenitev zemljiškega davka.

(Konec.)

Kaj je zemljišča čisti dohodek (§. 5) to je samo po sebi zadosti jasno. Kar se na zemljišču pridela, ima svojo vrednost, ali vse, kar za prodani pridelek kmet skupi, ne ostane njemu samemu, ni tedaj čisti dohodek, temoč on ima stroške pri vsem, kar pridela, in še le po odbitih stroških ostane čist dohodek, od kterega se davek plačuje.

Kako pa se bode po novi postavi izvedel čisti dohodek zemljišč?

To se bode godilo tako-le:

Po §. 9 bodo skupej stopile okrajne cenilne komisije; z njimi bode imel vsak posestnik in bo imela vsaka občina najpred opraviti. Ta komisija ima najvažnejše opravilo; ona ceni čisti dohodek posameznih zemljišč in celega davkovskega okraja.

Zraven te okrajne komisije ste še dve drugi, namreč deželna komisija za vsako deželo (po §. 8) in pa najviša komisija na Dunaju (§. 7). Ali te dve komisiji ste le za to, da pregledujete ali kontrolirate to, kar naredi okrajna komisija; s tema dvema komisijama pride posestnik še le takrat v dotiko, kedar se (po §. 37 in 38) pritoži soper cenitvo okrajne komisije.

Cenilni okraj je (po §. 17) navadno politični okraj, in za vsak tak okraj je okrajna komisija sestavljena tako-le:

1. Minister denarstva na Dunaju izvoli in imenuje predsednika te komisije, 2 uda brez ozira na stan, stanovanje in plačanje davka, 2 uda, ki plačujeta zemljiški davek iz tistega okraja,

2. posestniki, ki v tistem cenitnem okraju največ davka plačujejo, izvolijo enega uda v to okrajno komisijo, in

3. župani cenilnega okraja volijo 3 ude.

Po takem obstoji vsa okrajna cenilna komisija iz predstojnika in 8 udov, vseh devet ima veljaven glas. Ravno po tej poti se že voli 8 namestnikov. Ministerstvo denarstva še izvoli za vsako komisijo enega poročevalca za kmetijsko in gozdno cenilno opravilo; on ima narediti vse priprave, pozvedbe, popise in cenilno delo; veljaven glas pa ima ta poročevalec le takrat, kedar je tudi ud te komisije. Pri cenitvi gozdov sme komisija poklicati tudi izvedencev, da jih popraša za svet.

Vsi komisijni udje in poročevalci morajo, če je le mogoče, biti domači ljudje.

Cenilna okrajna komisija sklepa po čezpolovičnem številu glasov; če je, postavimo 9 udov pričujočih, velja za sklep to, za kar jih glasuje 5, ker 5 je že več kot polovica od 9.

Da pa je ta sklep veljaven, morajo zraven predsednika saj še 4 udje pričujoči biti.

Če je 7 udov pričujočih in pa predsednik, tedaj skupaj 8, in če 4 glasujejo tako, 4 pa drugače, velja lista, za kar glasuje predsednik.

Če bi se primerilo, da je 8 udov pričujočih in pa predsednik in bi 3 glasovali za viši davek, eden za manj visokega, dva za srednjega, trije pa za prav nizkega, bi po takem ne bilo na nobeno stran 5 glasov, tedaj nikjer čezpolovičnega števila glasov, v takem primerljeju se pride do sklepa tako-le, da se 3 glasovi za najviši davek prištejajo 1 glasu za manj visokega, to pa še le stori 4 glasove, tedaj še premalo za čezpolovičnico, po takem se ti 4 glasovi morajo došteti bližnjima 2 glasovoma, ki sta glasovala za srednjega in tako se dobi še le potrebno čezpolovično število glasov.

Ta stvar o glasovanju je silno važna; dobro je paziti na njo, kajti vidi se, da se lahko primeri, da en sam glas odloči soper voljo vseh. Naj to pokažemo v izgledu: Če 2 uda komisije glasujeta za 20 gld., 2 za 15 gold., 1 za 10 gold., 4 za 8 gld., tedaj bo edini glas za 10 gld. odločil večino!

Naj tedaj komisijni udje, predno od svoje prve misli in glasa odstopijo, dobro prevdario, kaj pride iz tega in ali po tem ne obvelja sklep, ki se jim ne zdi pravičen.

Komisija se mora držati 10 vrst, na ktere so vsa zemljišča razdeljena tako, kakor §. 16 razločuje, in po tem vsako zemljišče postaviti v dotično vrsto. Zdaj se čisti dohodek za vsako vrsto pozve. Poročevalec mora v ta cil in konec vse potrebne reči pripraviti, kakor jih §§. 22 in 23 ukažeta. Iz teh priprav se napravita dva načrta tarife (po §. 25); in načrt napravi poročevalec, drugega pa odsek, ki se voli izmed cele komisije. Ta dva tarifna načrta preišče in pretrese cela komisija, potem pa, ko je že šla vseh zemljišč svojega okraja ogledat in jih je primerjala s zemljišč sosednega okraja (§. 28) izreče za njen okraj veljavno tarifo.

Pri tem se mora paziti na to, da čisti dohodek ali tarita srednje vrste je, kar najbolj mogoče, tudi poprečni dohodek vsega okraja.

Tako narejeno tarifo pošlje (po §. 30) okrajna cenilna komisija z vsemi dokladami deželni komisiji (§. 8) v razsodo; ona preišče vse cenitve celega okraja in jih primerja med seboj, tu in tam kaj poravna itd., in tako popravljene tarife da natisniti in razglasiti. To se (§. 31) zgodi zato, da se pritožbe v 6 tednih pošljejo deželni komisiji, ktera te pritožbe prevdari, če so veljavne, jih sprejme, če ne, jih zavrže, in potem se mora po celi deželi cenitev posameznih zemljišč pričeti. Vsak kos (parcela) zemljišča se mora namreč v eno odločenih rubrik dodelane tarife uvrstiti, zato jo morata dva uda okrajne cenilne komisije vpričo poročevalca ogledati in jo v dotično rubriko zapisati, to je vceniti.

Pritožba (reklamacija) je (po §. 37) vsakemu, kdor davek plačuje, v teku 6 tednov potem, ko se je cenilni register županiji izročil, brž prepuščena, in ta pritožba pride potem v presojo okrajni in deželni komisiji. Deželni komisiji pa se pritožba more le tedaj v konečno veljavno razsodbo predložiti, ako okrajna komisija pritožbe ni enoglasno zavržla (§. 37).

Kadar okrajna komisija pritožbo enoglasno zavrže, ni nobena druga pritožba več mogoča, kajti dunajska najviša komisija je le za to, da pretrese predloge vseh deželnih komisij, da jih primerja med seboj in napake odstrani in da voli nove komisije, ako je treba nove cenitve.

In zdaj, dragi gospodarji, ali ni največ ležeče na okrajnih komisijah. Vam cenilnim možem pa se še zarad tako važne stvari, ktera je dana v vaše roke, enkrat kličemo, pozor!

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Požlahnjenje sadnih dreves.

Požlahnjenje sadnih dreves pomeni, jih prisiliti, da boljši, lepši, žlahnjši veči in okusniši sad rodijo, kakor bi ga imela, ko ne bi bila požlahnjena. To delo pa nikakor ni težavno, ali sitno in dolgo; nekoliko minut je potreba pazljivosti, in

vse je dogotovljeno: drevo bo izvrstni sad rodilo če se po-
žlabni, in to vse svoje dui, ali pa lesnike, divje hruške in
tečnice imelo, če se cepljenje opusti. — Razun tega je še
žlabnjenje sadnjih dreves velike važnosti ali imenitnosti. Za-
kaj na tak način se vsa plemena sadnih dreves čiste ohrani-
nijo in pomnožijo; drevesa, ki pozneje rodijo in dozoriijo, se
s cepljenjem posilijo, da prej rodijo in njih sad zori; se zamo-
rejo visoka in velika plemena sadnjih dreves v nižja in manjša
narediti, če se v slabše divjake cepijo; nektre sorte se s
cepljenjem po tistih krajih podomačijo, kder sicer nebi rastla,
če bi bila na enakih divjakih požlabnjena, a na udomačene
divjake cepljena, pa dobro storiijo. Tako na primer: breskve
in marelice v slive cepljene, se dobro obnašajo, še celo v
težki in hladni zemlji; hruške na glugu tudi v skalnatih
krajih se ohranijo, na hruškovih divjakih cepljene pa ne.

Žlabnuje se sadno drevje nad sto načinov. Mlad div-
jak se mora tam žlabniti, kder je koža mlada, gladka in
mužna ali sočna, pri manjših divjakih vselej pri zemlji, pol
k večemu za en čevljev od tal, da so bolj zavarovani pred
burjo in da okusnejši sad rodijo, ker sok po nizkem divjaku
dolgo ne teka, ampak brž v žlabni cep pride, po katerem se
potem na vse strani pretaka; s tem pa se kisli ali bridki
sok divjakov stanjša ali celo mine, predu v vrh, veje, listje
in sad pride.

Črešnje in slive se visoko 5 do 6 čevljev od tal cepijo;
sploh ves koščeni sad, tudi breskve in marelice; ker tim
drevesom zajci ne škodijo. V sredi deblo divjakovo cepiti
ni dobro, ker tako cepljeno drevo gladko ne zraste, in kadar
ga vihta ali sneg polomi, stoji prost divjakov strom, iz kte-
rega nobena žlabna mladika zrasti ne more; kar bi se tudi
zgodilo, če bi žlabni cep zaje ogloidal, da po odstranjeni rani
nebi mogel nove mladike pognati; zato je treba divjake pri
tleh cepiti.

Kdor hoče črešnje, slive, breskve in marelice nizka
drevesa imeti, naj jih na slabo rasteča mlada drevesa cepi
pri tleh, in potem jih z obrezovanjem nizko drži.

Divjaki pa morajo najmanj za prst debeli, čvrsti, zdravi,
gladke skorje in dobro vkoreninjeni biti, ki se koj presajeni
svobodno cepijo.

Že s presajenjem se drevju sad požlabni, posebno če
ga iz slabe zemlje v boljšo, iz sence na solnce, iz mrzle,
moke ilovce v bolj suhotno apnico presajamo, česar se vsak
lahko prepriča. In morda so se ravno s presajanjem prva
žlabna sadna drevesa zredile.

Pa tudi se sadje žlabni z obdelovanjem sadnega drevja;
če se snaži, obrezuje, okopuje in mu gnoji; saj vemo, da
so nepožlabnjene breskve, črešnje, jabelka itd. po vinogra-
dih, kder se vsako leto s trtami vred po dvakrat okopujejo,
trebijo in gnojijo, lepši in boljši od tistih, ki v kakem za-
kotju samoraško stojijo in niso nikoli obdelovane bile. S
presajenjem, posebno pri slivah in sploh sadnem drevju,
obrezovanjem in rahljanjem zemlje se toraj že sadje žlabni.
Vendar so še drugi načini drevesa žlabniti; to da poprej
nam je treba vedeti, česar potrebujemo, kedar cepimo.

Razne reči o cepljenju potrebne.

Orodje pri cepljenju je: žaga, večji in manjši oster nož;
nožev za to opravilo je več podob, pa naj si je kakošnje
koli podobe, poglavitno je: da je oster, ki gladko in hitro
rez stori. Dalje, leseno kladvo ali kic, sveder, dleto, za-
gojzda, ličeje, trak, ki zamore tudi iz papirja biti za ceplje-
nje manjših dreves; tudi pri popkovanju je dober. Za cep-
ljenje večih dreves je treba trak imeti iz platna ali sicer bolj
tanke robe; traki pa morajo biti z drevesnim voskom nama-
zani. Potem ličeje in niti naj so pri rokah. Zadnjič še mora
biti cepivni vosek, ki se v štrucicah hrani, in je podobe ka-
kor klobasica. O cepljenju ni dobro rano z ilovco zamazati,
kakor navadno ljudje radi storé, zakaj če ravno pride olupek
kože na sklad, vendar ilovca v suši rada spoka in mokrota
in sapa do rane pridete, potem se les začne sušiti in gnjiti,
drevo bolehati in hirati: s cepivnim voskom se naj rane
zamažejo.

Politični ogled.

Vlada je preklicala novo postavo zastran davka na
pridobnino. Ta preklic bo gotovo napravil veliko veselje po
celem cesarstvu, ker od vseh strani so prihajali hudi glasi
soper to postavo.

Za nove ministre so spet imenovani: G. Holz-
gethan za ministra in voditelja finančnega ministerstva,
baron Petrino za ministra in voditelja ministerstva za kme-
tjstvo, in žl. Widmann, za ministra za deželno brambo.
O zadnjem se pišejo po časnikih zlo čudne stvari iz katerih
se vidi, da ni upanja, da bi g. Widman plačal avstrijski
državni dolg, ker še privatnega ni hotel plačati. Naj-
novejši glasi iz Dunaja so, da je že iz ministerstva spet
odstopil.

V ministerstvu ukaste se storile dve premembi.
Njih Veličanstvo je namreč imenoval doljno-avstrijskega de-
želnega poslanca in odbornika A. Czedika za sekcijonskega
predstojnika v imenovanem ministerstvu, in je ravno ta pri-
devek in značaj podelilo ministerskemu svetovaleu Tomašku.

Neki časniki hočejo za gotovo vediti, da je Beust-ovo
stanje zlo podkopano; ali je vendar res ali ne, ne moremo
povedati, toliko je vendar gotovo, da Beust med ljudstvom
zdaj nima nobene stranke.

Ker so konference s Čehi za zdaj odložene, se
bodo začele konference s Poljaki, ki so že v ta namen
prišli na Dunaj. Žalibog, da se med temi nahajajo neki
možje, ki so zmirom bili navzeti za podrto sistemo in zato
celo ni upati, da bi podpirali Potockija pri osnovanju nove
sisteme. Med te može spadata posebno Grocholski in Zie-
mialkowski, moža, ki nista upala glasovati proti obsednemu
stanu v Česki, in ki sta decembersko ustavo vsikdar tako
naglasovala, kakor Kaiserfeld.

Schmerling je cesarja prosil, naj mu odvzame
predsedništvo pri najvišem sodnijskem dvoru na Dunaju in
cesar je to storil. Pravi se, da bode g. Herbst mesto Schmer-
linga predsednik.

Hrvaški deželni zbor se je začel precej gibati.
Poslanec Broz se je pritožil, da se Hrvatom vedno samo
obata ali vendar nič ne da. On je bil za spravo, zdaj pa
vidi, da se ni dosegol glavni namen. Njemu se zdi revizija
nagodbe neobhddno potrebna. O reškem vprašanju še ni
vprašalo hrvaškega ministra dunajsko in ogersko minist-
stvo ter se dogovarjata o granici, hrvaškega ministra pa
nihče ne vpraša, še manj pa hrvaški narod; vse se dela z
nami brez nas. Živković svetuje, naj se krona naprosi,
da se ima vprašanje rešiti zarad vojaške granice po sodelo-
vanju graniških zastopnikov na hrvaškem zboru.

Iz Prage se naznanja, da se je dr. Rieger posvetoval
z zemskima federalistoma dr. Fischhofom in Schuselko.

Pruski kralj je končal colni parlament s prestolnim
govorom, v katerem je, kakor navadno rekel, da je vse do-
bro šlo in da se nadja, da bode tudi dobro šlo v prihodnje.

Na Francoskem je bilo 8. t. m. ljudsko glasova-
nje, pri kateri je zmagala spet vlada, ker više 7 milijonov je
glasovalo sa vlado in samo nekaj više čez 1 milijon zoper
njo. Za Napoleona je glasovala velika neomikana množina,
omikani Francozi pa, ali niso glasovali, ali proti vladi, celo
vojaki so neki soper glasovali. Da še tamo po tem celo ne
bo miru, kažejo najbolj najnovejše sporočila iz Pariza, ktera
pravijo, da je tamo ljudstvo zlo razdraženo, in se je začelo
puntati in po ulicah barikade delati.

Iz Italije še zmirom prihajajo puntarski glasi.

Turčin in egiptovski podkralj sta si spet navkriž,
in kralj se spet zlo oborožuje.

V Karlovcih se je 5. t. m. odprl srbski kongres,
kteremu je predsednik Stojković.

Novičar.

(P. n. udom Mariborske čitalnice.) Sklicujem s tim p.
n. ude Mariborske čitalnice na nedeljo 15. t. m. ob
8. zvečer v izredni občni zbor, kder se ima voliti z nova
prvosednik in dva odbornika. Namestnik prvosednikov.

(Odtegnjena mesečna plača kateheta.) Po nasvetu šol-
skega ogleda g. profesorja Essel-na je mariborsko okrajno
šolsko svetovalstvo tukajšnemu katehetu na dekliški šoli od-
tegnolo mesečno plačo, in sicer zato, ker omenjeni katehet
v pričo šolskega ogleda ni hotel katehizirati. Ob enem je
prosilo za drugega kateheta. Bode težko obveljalo, ker kakor
čujemo, nasprotna stranka ni bila zaslišana.

(Učiteljsko društvo) se je pred kratkim osnovalo tudi v Celju.

(Bogata botra.) Na dan zadnjega svečana je stala neka
uboga žena z malim detetom pred cerkvenimi vrati v spod-

njem Medlingu blizu Dunaja, in še ni imela botre za svoje dete. Naenkrat se pripelje lepa kočija in v nji sedeča gospa vpraša žensko, ktera je bila zelo žalostna, kaj tukaj čaka? Ženska reče gospi, da bi rada dala svoje dete krstiti in ne more botre dobiti, na to stopi gospa iz kočije, je botra detetu in se da v krstne knjige zapisati grofica N. — Pred kratkim je prišlo pismo na tamošno okrajno sodnijo v katerem je stalo, da je grofica N. umrla, in da je detetu, kteremu je bila botra, vse svoje premoženje, t. j. tri velike hiše in 200,000 gld. gotovega denarja poročila.

(Pavliha) prvo številko smo še le dobili te dni v roke in moramo reči, da nismo že dolgo nobenega šaljivega lista s tako radostjo čitali, kakor „Pavliha“. — Pavlihova pesem, dr. V. T. Klun, Avstrija pri Beustu itd. Vse je tako izvrstno, da mora bralec vsakega stanu prav zadovoljen biti. List ni samo šaljiv, temuč tudi prav podučiven. Drevorezi so tako dobri, da boljših noben drugi šaljiv list v Avstriji ne prinaša. Ker upamo, da bode tudi zanaprej prinašal prav izvrstne stvari, ga vsem rodoljubom prav vroče priporočamo. Velja do konca avgusta 1 gld., do konca decembra pa 2 gl. Denar se naj pošilja g. Fr. Levstiku uredniku na Dunaju III. Ungergasse 39.

(Stan letošnje ozimne letine v našem cesarstvu.) Časnik ministerstva kmetijstva ga popisuje takole: Na Moravskem je dober, kar se rži in pšenice tiče. — Na Šlezkem je zima večidel vzela pšenico in rž. Bojijo se sploh slabe letine. — V gornji Avstriji rž ni veliko trpela, pšenica več. — V večem delu Štajarskega je ozimina malo trpela. — Na Kranjskem je stan žalosten; ozimino je večidel zima vzela. Če spomladi in poleti ne bode vreme ugodnejše, huda bode. — V srednjem in spodnjem Koroškem se bojijo slabe letine; v južnih planinskih dolinah se nadjaajo dobre letine. — Prav žalostne novice se slišijo iz Ogerskega; pšenice se bode komaj polovica pridelala. V Banatu se slaba letina kaže. — Na Erdeljskem je malo bolje. — Na Hrvaškem in v Slavoniji se je ozimina v viših krajih dobro ohranila, v nižavah je zlo trpela in ni se nadjati dobre letine. Živina je v nevarnosti lakote poginiti, v nekterih županijah je je pocepel deseti del. — Po vsem tem se imamo tedaj bati slabe letine. Da je popis ta resničen, ni dvombe, ker vlada bi gotovo raje rekla, da bo letina dobra, kakor da mora reči, da bo slaba.

(Kako se bode vozilo po železnici gorenjski iz Ljubljane do Trbiža), menda že septembra meseca, to oklicujejo že veliki razglasi, ki jih pošilja vodstvo te železnice. Postaje na Kranjskem so: 1. Ljubljana, 2. Vižmarje, 3. Medvode, 4. Škofja Loka, 5. Kranj, 6. Podnart, 7. Radoljca-Lesce, 8. Javornik, 9. Jesenice, 10. Dovje, 11. Kranjska gora, 12. Rateče, 13. Trbiž — že na Koroškem. Od Trbiža do Beljaka, kamor ima gorenjska železnica seči, se pa to jesen še ne bo vozilo. Iz Ljubljane v Trbiž bode šel vsak dan en vozovlak popoldne 48 minut čez dve, in pride v Trbiž zvečer 35 min. čez osem. Iz Trbiža v Ljubljano bode šel vozovlak vsak dan zjutraj ob sedmi uri in pride v Ljubljano 29 minut čez pol dne; drug vozovlak pa bode šel 5 minut čez dve popoldne iz Trbiža in pride zvečer 10 minut čez devet v Ljubljano.

Poslano.

V 17. listu „Slov. Gospodarja“ je dopis iz Bodislavec nekterega duhovnika tukaj opravljal, kakor da bi bil on vzrok, da so Malonedeljski volilci v Ljutomeru se sirovo obnašali in nasprotnike naroda v okrajni zastop volili in kakor da bi on volilce zapeljal. To je eno kakor drugo, kosmata laž.

Tukajšni duhovniki v tej reči niso zadeti, ker volilcem niso niti ene niti druge osebe za volitev priporočili, tako tudi ne morejo vzrok biti nasprotnikov volitve. Tudi volilci niso nasprotnikov naroda volili, nego, kakor se zdaj sliši, so Malonedeljski volilci hoteli moze imeti iz svojih občin v okrajno zastopništvo, kateri imajo občen upljiv, in kateri bi imeli srčnost tam tudi v korist svojih občin govoriti, kaj dozdejni storili niso, in kar tudi naše ceste svedočijo, na katerih je nevarnost se utopiti. Tako so volili občinskega predstojnika g. Rantaša in občinskega svetovalca g. Mihala Topolnik-a, dva poštena moža in Slovence. Kdo je temu nasproti? —

Niso malonedeljski volilci trstike, ktere se sem ter tje majajo, niso brez značaja, da bi se dali motiti, oni so svojo samostalnost in srčnost že večkrat pokazali.

Kdo pa more reči in svedočiti, da je tukajšen duhoven volilcem eno ali drugo osebo za volitev v okrajni zastop vnudil, dobi od mene 10 gold. Zato ljubi pisatelj in Bodislave, res grdoba je po svetu trobit laži v tako zanimivih in občutljivih rečeh, v katerih lažeh le svoje kremplje kažeš, s kterimi bi rad razčesal lepo zvezo med tukajšno duhovščino in ljudmi. Ne piši hitro v novine, kar slišiš od kake babe, prepričaj se resnice, in prihodnje boš prepričan, da tukajšni duhovniki sami svojega naroda zavedni narod in narodnost častijo in le njemu v korist govorijo.

Kar pa zadeva spomin na Krempeljna v 17. listu „Sl. Gosp.“, vem kaj s tem hočeš. Da bo svet enkrat vedel kaj je resnice na tem, hočem ti povedati, da je tukajšen duhoven iz prižnice v cerkvi (to nemškutar ne stori) slovesno črno mešo z dotičnim slovesnim duhovnim opravilom za g. Krempeljna na dan po besedi naznanil, in očitno k tej cerkveni slovesnosti vse gg. duhovnike in posvetne povabil, kateri so — pod hrastom namesto pod lipo — slovenskega pesnika spomin obhajali. Ali kaj se je zgodilo? Tukajšni duhoven je celo sam z g. učiteljem nazoč tukajšnjih farmar-nov bilje za g. Krempeljna obhajal. Ali njega zdaj zato po svetu opravljaš? — Oziraje se na to, da je ta duhoven pri Krempeljnovi besedi bil, Krempeljna cerkveno čistil, njegov križ na pokopališču kakor se spodobi za pesnika, in njegov grob z štirimi zelenimi vencami in vrtnimi rožicami na dan besede krasoumno okinčal (to je vsak vidil, kateri je zvečer k grobu prišel), in le nektare prinešene hrastove veje, ni pa vence, kakor je nek sovražnik pisal, odstranil, in vsako leto kadar je mogoče, Krempeljnove grob posveti, mislim, da ta duhoven na to vižo ni mlade cvetlice narodne zavednosti paril, kakor si ti pisaril.

Oziraje se na to, more sram le tega biti, kateri take laži po svetu trobi.

Poleg vsega tega ti še povem, da je ta tukajšen duhoven pri svojem nastopu fare le 17 udov Mohorovega društva tukaj našel in je to številko z lepim opominjanjem in podukom v korist naroda in narodne zavednosti do 76 pomnožil in je vsako leto pri odpadu nekterih starih udov tudi vsikdar dosti novih pridobil. Ali je njegova nemškutarija to storila? Ljubi Nemanič, to boš ti vedel.

Za istino teh vrstic priče spraviti, in na taka kriva sovraštva polna napade odgovoriti, je vsikdar pripravljen

Malonedeljski župnik.

Tržna cena pretekli teden.	V Varaž-		V Mariboru		V Celju		V Ptuj	
	dinu							
	fl.	k.	fl.	3.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	45	5	20	5	20	4	50
Rži	3	55	3	40	3	60	3	40
Ječmena	3	—	0	00	3	65	3	30
Ovsa	2	5	2	40	2	50	2	55
Turšice (koruze) vagan	3	50	3	40	3	40	3	40
Ajde	2	80	0	00	3	—	2	40
Prosa	2	80	2	40	3	50	2	30
Krompirja	2	—	1	70	1	80	1	30
Govedine funt	—	21	—	26	—	24	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črsteve funt	—	26	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	10	—
" 18"	—	—	5	60	0	00	—	—
" 36" mehkih	4	—	—	—	6	20	7	—
" 18"	—	—	4	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	70
" mehkega	—	50	—	50	—	45	—	60
Sena cent	3	—	2	60	1	90	2	60
Slame cent v šopah	2	—	1	80	0	95	1	50
" za steljo	1	40	1	40	0	85	1	15
Slanine (špeha) cent	38	—	42	00	40	—	40	—
Jajec šest za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 90 kr. a. v.

Ažijo srebra 121.35.

Narodno drž. posojilo 96.40.

Loterijske srečke.

V Gradcu 7. maja 1870: **23 31 43 79 42**

Prihodno srečkanje je 21. maja 1870.